

Հ Ա Ն Պ Է Ս

Օ Ր Հ Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ա Ղ Օ Թ Ա Ր Ա Ն Ի

ԽԱԼԻՊԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ

Խալիպեան Ուսումնարանին քով ազգային զատ եկեղեցի շինելը թէպէտեւ բարերար Հիմնադրին հաստատուն եւ անդարձ գիտաւորութիւնն է, բայց որովհետեւ այն շինութեան աւարտելուն մէկ երկու տարի անշուշտ հարկաւոր է, պէտք էր աշակերտաց իրենց առաւօտեան եւ երեկոյեան աղօթքները կատարելու համար վայելուչ Աղօթարան մը պատրաստել. եւ ահա այս Աղօթարանը պատրաստուեցաւ նոյն բարերարին ծախիւքը Ուսումնարանին վերի յարկին մեծ դահլճին մէջ՝ հանդերձ գեղեցիկ խորանով եւ պատկերով եւ ամենայն զարդուք, եւ անցեալ Ապրիլի 11-ին Աղօթարանին օրհնութեան հանդէսը կատարուեցաւ: Հանդէսէն վերջը Գերապատիւ Առաջնորդը հետագայ խրատը խօսեցաւ աշակերտաց.

«Սիրելի Աշակերտք,

«Այսօրուան փոքրիկ բայց գեղեցիկ հանդիսին նշանակութեանը վրայ ինչ կրնամ ըսել ձեզի որ արդէն շատ անգամ լսած չլինիք: Եթէ այս հանդէսը այն կնշանակէ որ մեր ուսումնարանիս հիմը աստուածապաշտութիւն եւ ազգային բարեպաշտութիւն է, ահա մեք նոյն աստուածապաշտութեան պարտքը ձեզի վայելչապէս կատարել տալու համար առ այժմ՝ այս Աղօթարանը ձեւացուցինք՝ մինչեւ որ Խալիպեան Յարութիւն Ազգային շինելու եկեղեցին աւարտի: Յիշեցէք թէ դուք ինքնին ինչ մեծ փառքանօք կրնադրէիք մեզնէ որ ժամ մը յառաջ այսպիսի աղօթատեղի մը պատրաստուի ձեզի համար. եւ մեք չեմք մոռնար թէ գրեթէ ամէնքդ ալ՝ ըստ իւրաքանչիւր կարողութեան՝ ինչպէս ձեր բարեպաշտական եռանդը յայանեցիք, այս Աղօթարանին զարգարանքը պատրաստելուն մասնակից լինելով: Վասն զի գիտէիք ու լաւ գիտէք՝ թէ միաբանական աղօթքը մեծ ոյժ ունի Աստուծոյ առջեւ, ու այն աղօթքին յարմար ու վայելուչ տեղ մը ունենալը զձեզ անշուշտ աւելի զգաստ, աւելի ջերմեռանդ, եւ աւելի բարեպաշտ կրնէ:

«Բայց այս առիթով չեմ կրնար ձեր միտքը չձգել այսօր Պօղոս առաքելոյն այն խօսքը թէ «Մարմնոյ կրթութիւն առ սակաւ ինչ օգտակար է. բայց աստուածապաշտութիւն առ ամենայն ինչ օգտակար է, եւ զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս եւ զհանգերձելոցն»:

«Այո, սիրելիք, մարմնաւոր՝ մտաւոր՝ ուսումնական կրթութիւնը շատ աղէկ, շատ օգտակար բան է. բայց աստուածապաշտութեան հետ բաղդատելով՝ մարմնոյ կրթութեանց օգուտները սակաւ եւ գրեթէ ոչ ինչ են, մինչդեռ աստուածապաշտութեան կրթութիւնը ամէն կողմանէ օգտակար է, եւ աստուածապաշտ կրթութեամբ մեծցող մարդը ամենեւին տարակոյս պէտք չէ ունենայ որ թէ այս աշխարհիս մէջ երջանիկ կեանք պիտի անցընէ, եւ թէ իհնայնդեմալն: Այս է առաքելոյն ըսածը թէ «Աստուածապաշտութիւն առ ամենայն ինչ օգտակար է, եւ զաւետիս կենաց ունի զարդիս եւ զհանգերձելոցն»:

«Շատ անգամ ըսուած է արդէն ձեզի թէ դուք ընդհանրապէս այս ուսումնարանս ոչ կրօնաւոր լինելու եկած էք եւ ոչ քահանայ կամ վարդապետ. հապա բարեկիրթ, ուսումնական, պատուաւոր եւ ազգասէր ու հայրենասէր անձինք, բայց եւ բարեպաշտ քրիստոնեայք: Այս վերջին նպատակը — որ զօրութեամբ առաջին է — այսօր նորէն պէտք է մտքերնիդ բերէք սրբոյն Պօղոսի խօսքովը, եւ ըստ այնմ աւելցընէք ձեր բարեպաշտութիւնը:

«Այս աղօթարանը պէտք է երկու կողմանէ աւելի յորդորէ զձեզ ձեր բարեպաշտութիւնը երեւցընելու. մէկը՝ իբրեւ աստուածասէր եւ երախտագէտ քրիստոնեայք, եւ միւսը՝ իբրեւ ազգասէր եւ ժամասէր հայկազունք:

« Զեր աստուածսիրութիւնը անով պիտի յայտնէք այս աղօթարանիս մէջ որ ամէն օր ձեր առաւօտեան եւ երեկոյեան համառօտ աղօթքները ամենայն մտադրութեամբ, պարկեշտութեամբ, ծանրութեամբ ու եռանդով կատարէք, մանաւանդ այն կիրակի կամ տօն օրերն որ օգոյն խառնակութեանը պատճառաւ՝ չէք կրնար քաղաքի եկեղեցին երթալ: Եթէ երախտագիտութեան սքանչելի առաքինութիւնը սիրելի է ձեզի, այս տեղ պիտի յայտնէք զայն, նախ Աստուծոյ՝ այն ամենայն հոգեւոր եւ մարմնաւոր բարեաց համար զոր ընդունեալ էք եւ կրնդունիք յԱստուծոյ, ձեր գեղեցիկ առաջադրութիւնները նորոգելով. եւ երկրորդ՝ ձեր ծնողացը եւ վարժապետաց, որ մարմնաւոր եւ հոգեւոր եւ ուսումնական հացով կկերակրեն, կհոգան եւ կմեծցընեն զձեզ, ջանալով օր ըստ օրէ աւելցընել ձեր ուսումնասիրութիւնըն ու բարեկրթութիւնը, որպէս զի ճշմարիտ ուրախութեան եւ պարծանաց պատճառ լինիք նոցա ձեր յառաջագիմութեամբը:

« Իսկ իբրեւ ազգասէր հայկազունք՝ այս աղօթարանիս մէջ պիտի վարժիք դուք ճշմարիտ ժամասիրութեան, այն ժամասիրութեան որ մեր նախնեաց եւ ձեր հարց եւ նախահարց գեղեցիկ եւ գովելի կատարելութեանց մէկն եղած է ամէն ժամանակ: Գուք ալ գիտէք թէ բարեպաշտ Հայերը ամէն տեղ եւ ամէն ժամանակ մեծ սէր ունեցած են եկեղեցիներ շինելու՝ զարգարելու, եւ մինչեւ ցայժմ՝ իրենց պատիւ եւ փառք կը համարին որ եւ իցէ կերպով եկեղեցեաց ծառայել, նաեւ հարկ եղած ժամանակը սիրով շապիկ հագնիլ եւ դպրութիւն եւս ընել: Եւ դուք արդէն ցուցուցիք որ նոցա հարազատ որդիքն էք՝ երբ ինքնայորդոր սիրով — ինչպէս որ ըսի — միաբանեցաք այս աղօթարանը զարգարելու՝ ձեր բարեպաշտ ծնողաց հաւանութեամբը եւ ցնծալից առատաձեռնութեամբը. որոց մէջ աւելի կերպով եռանդ ցուցուցին Այաճալեանք, Խաթրանեանն եւ Քրմլեանք, ինչպէս որ գիտէք. առաջիններուն յիշատակն եղաւ խորանիս Տիրամօր վայելչանկար պատկերը, երկրորդին՝ գեղեցիկ բուրվառ մը, եւ միւս-

ներուն յիշատակ՝ ապակիէ գեղեցիկ աշտանակներն ու արծրթէ կանթեղը: Տարակոյս չունենաք, սիրելիք, որ ձեր այս բարեպաշտութիւնն ու ժամասիրութիւնը անվարձ չմնար Աստուծոյ առջեւը, այլ մէկուն տեղը հարիւրապատիկ եւ հազարապատիկ կընդունիք յԱստուծոյ՝ ձեր ջերմ հաւատքին եւ սիրոյն համեմատ:

« Իվերջ ամենայնի այս ալ աղէկ գիտցէք որ ուրիշ ամէն տեղէ աւելի այս սուրբ աղօթարանիս մէջ կհնչէ այսուհետեւ մեր ականջին Գրիստոսի փրկչին մերոյ այն քաղցր բարբառը թէ « Թոյլ տուք մանկուոյդ գալ առ իս, եւ մի արգելուք զգոսա, զի այդպիսեացդ է արքայութիւնն Աստուծոյ »: Այս տեղ լոյս եւ ոյժ պիտի առնու ձեր միտքը ամէն հարկաւոր ուսում՝ եւ կրթութիւն սովորելու. գլխաւորապէս այս տեղ պիտի մխիթարուի ձեր սիրտը ձեր հեռաւոր եւ մերձաւոր ծնողաց տեսութեան կարօտութենէն. այս տեղ պիտի ապաստանի եւ ապաւինի ձեր անմեղութիւնը՝ սատանային ամէն տեսակ փորձութիւններէն ու աշխարհիս երեւելի եւ աներեւոյթ փորձանքներէն, եւ աստի պիտի տանիք ձեր տները այն շնորհքներն ու բարի կրթութեան պտուղները՝ որոց կըսպասէ ամէն տեղ մեր ազգը: Զմոռնաք, սիրելիք, որ ինչպէս Ուսումնարանս՝ նոյնպէս եւ դուք յատկապէս յանձնուած էք բարեխօսութեան Տիրամօր Կուսին, եւ սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին, եւ սրբոյն Ստեփանոսի նախավկային, եւ սրբոց Թարգմանչացն մերոց եւ այլոց հարց՝ հովուաց եւ հովուապետաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ, եւս եւ սրբոց Հրեշտակապետաց, եւ յատկապէս այն Հրեշտակին խնամոցը առ որ ամէն իրիկուն կգիմէք միաբանական երգով:

Ջանացէք ուրեմն ձեր առ նոսա երախտագիտութիւնը ցուցընել ձեր Հրեշտակային վարքովը, շնորհօք եւ ողորմութեամբ մանկացելոյն վասն մեր Գրիստոսի Աստուծոյ, որում ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

